

פתרון תרגיל 4

תרגיל 1

נתון ש $|A \setminus B| = |B \setminus A|$ ז"א קיימת פונקציה חח"ע ועל $f : A \setminus B \rightarrow B \setminus A$ נגדיר פונקציה

$$g : A \rightarrow B \text{ ע"י } g(a) = \begin{cases} f(a) & a \notin B \\ a & a \in B \end{cases} \text{ נוכיח ש } g \text{ חח"ע ועל.}$$

חח"ע – יהי $a_1, a_2 \in A$ כך ש $g(a_1) = g(a_2)$, מכיוון שלכל $a \in A$ $f(a) \notin A$ אז או ש $a_1, a_2 \in B$ או ש $a_1, a_2 \notin B$ (כי אם $a_1 \in B \wedge a_2 \notin B$ נקבל $f(a_2) = a_1$ וזה לא ייתכן).
אם $a_1, a_2 \in B$ אז $a_1 = a_2$ ואם $a_1, a_2 \notin B$ אז $f(a_1) = f(a_2)$ ומכיוון ש f חח"ע נקבל $a_1 = a_2$.
על-יהי $b \in B$ אם $b \in A$ אז $f(b) = b$ אם $b \notin A$ אז $b \in B \setminus A$ ומכיוון ש f על קיים $a \in A \setminus B$ כך ש $f(a) = b$ מכיוון ש $a \notin B$ נקבל $g(a) = f(a) = b$.

תרגיל 2

צ"ל שקיימת פונקציה $f : N \rightarrow B$ חח"ע ועל נגדיר את הפונקציה להיות $f(n) = n^2$.

חח"ע- יהי $n_1, n_2 \in N$ כך ש $f(n_1) = f(n_2)$ ז"א $n_1^2 = n_2^2$.

$$n_1^2 = n_2^2 \leftrightarrow n_1^2 - n_2^2 = 0 \leftrightarrow (n_1 - n_2)(n_1 + n_2) = 0 \leftrightarrow n_1 = n_2 \vee n_1 = -n_2$$

$n_1, n_2 \in N$ לא ייתכן ש $n_1 = -n_2$ ולכן $n_1 = n_2$.

על-יהי $b \in B$ ז"א קיים $n \in N$ כך ש $b = n^2$ ולכן עבור $n \in N$ זה $f(n) = b$.

תרגיל 3

לא נכון דוגמא נגדית

נניח ש $A = \{1\}, B = \{1\}$ נקבל ש $|A| = |B|$ אבל לא קיימת פונקציה f מ A ל B שאינה על.

תרגיל 4

נבנה פונקציה חח"ע $f : A \rightarrow Q$. לכל $a \neq b \in R$ יש אינסוף מספרים רציונלים ולכן לכל קטע

(a, b) קיים מספר רציונאלי q כך ש $q \in (a, b)$. נגדיר את הפונקציה f להיות $f(a, b) = q$.

נוכיח ש f חח"ע- יהיו $(a_1, b_1), (a_2, b_2) \in A$ כך ש $f(a_1, b_1) = f(a_2, b_2)$ ז"א $q_1 = q_2$ באשר

$q_1 \in (a_1, b_1), q_2 \in (a_2, b_2)$ ז"א $q_1 \in (a_1, b_1) \cap (a_2, b_2)$ מהנתון נקבל שאם $(a_1, b_1) \neq (a_2, b_2)$

אז $(a_1, b_1) \cap (a_2, b_2) = \emptyset$ בסתירה לכך ש $q_1 \in (a_1, b_1) \cap (a_2, b_2)$ ולכן $(a_1, b_1) = (a_2, b_2)$.

מההרצאה אנו יודעים ש Q בת מניה ואם קיימת פונקציה $f : A \rightarrow Q$ חח"ע אז A היא סופית או בת מניה.

תרגיל 6

א.

נניח בשלילה ש B קבוצה סופית אם $A = B$ אז גם A סופית בסתירה לנתון.

אם $A \subset B$ מכיוון ש B קבוצה סופית קיימים מספר סופי של איברים השייכים ל B ולא שייכים ל

A נניח $\{x_1, x_2, \dots, x_n\}$ ולכן $A = B \setminus \{x_1, x_2, \dots, x_n\}$ קיבלנו שב A מספר סופי של איברים בסתירה

לנתון.

ב.

מכיוון ש f חח"ע נקבל ש $f : A \rightarrow f[A]$ חח"ע ועל ולכן $|A| = |f[A]|$ ולכן ב $f[A]$ מספר

אינסופי של איברים. בנוסף $f[A] \subseteq B$, ולכן, על פי סעיף א, בקבוצה B מספר אינסופי של איברים.

ג.

מכיוון שהקבוצה B היא לא ריקה קיים $b \in B$. נגדיר פונקציה $g : A \rightarrow A \times B$ ע"י לכל $a \in A$
 $g(a) = (a, b)$.

נוכיח ש g חז"ע: יהיו $a_1, a_2 \in A$ ונניח ש $g(a_1) = g(a_2)$ ז"א $(a_1, b) = (a_2, b)$ על פי הגדרת זוג סדור $a_1 = a_2$.

מהסעיף הקודם נקבל שב $A \times B$ מספר אינסופי של איברים.
 ד.

נסמן את קבוצת כל הפונקציות מ B ל A ב C נגדיר פונקציה $f : A \rightarrow C$ ע"י לכל $a \in A$
 $f(a) = g$ באשר לכל $b \in B$ $g(b) = a$ נוכיח ש f חז"ע. יהיו $a_1, a_2 \in A$ באשר
 $f(a_1) = f(a_2)$ ז"א הפונקציה g_1 המקיימת לכל $b \in B$ $g_1(b) = a_1$ שווה לפונקציה g_2 המקיימת
 לכל $b \in B$ $g_2(b) = a_2$ כעת $g_1 = g_2$ אם ורק אם לכל $b \in B$ $g_1(b) = g_2(b)$ ז"א $a_1 = a_2$.
 ומסעיף ב נקבל שהקבוצה C היא אינסופית.

תרגיל 7

עוצמת כל הסדרות העולות של מספרים טבעיים היא עוצמת הרצף.

$$|N^N| = |R|$$

נסמן ב A את קבוצת הסדרות העולות. ז"א $a \in A \leftrightarrow a = \{a_1, a_2, \dots | a_1 < a_2 < \dots\}$

נגדיר פונקציה $f : A \rightarrow N^N$ ע"י לכל $a \in A$ באשר $f(a) = g$ $g(n) = a_n$.

f חז"ע- יהיו $a, b \in A$ כך ש $f(a) = f(b)$ ז"א לכל $n \in N$ $a_n = g_a(n) = g_b(n) = b_n$ ולכן

$$a = b \text{ ז"א } |A| \leq |N^N|$$

נגדיר פונקציה $f : N^N \rightarrow A$ ע"י לכל $g \in N^N$ ז"א $g(n) = a_n$ באשר $f(g) = a$

$$a = \{a_1, a_1 + a_2 + 1, a_1 + a_2 + a_3 + 2, \dots\}$$

f חז"ע- יהיו $g_1, g_2 \in N^N$ כך ש $f(g_1) = f(g_2)$ נניח בשלילה ש $g_1 \neq g_2$ ז"א קיים $n \in N$

שעבורו $g_1(n) \neq g_2(n)$ ז"א האיבר ה- n בסדרה שונה ולכן $f(g_1) \neq f(g_2)$ סתירה.

סה"כ קיבלנו ש $|A| \leq |N^N|$ ו $|N^N| \leq |A|$ ועל פי משפט קנטור ברנשטיין $|A| = |N^N|$.

תרגיל 8

למשל: קבוצת כל הפונקציות מקבוצת המספרים הממשיים לקבוצה $\{0, 1\}$

תרגיל 9

א. לפי משפט קנטור-ברנשטיין עבור כל קבוצה A עוצמת A קטנה מעוצמה של קבוצת

החזקה שלה, $|A| < |P(A)|$. יודעים כי כאשר $k = |A|$ אזי $|P(A)| = 2^k$ לכן עבור כל

עוצמה k מתקיים $k < 2^k$.

ב. די דומה לסעיף א'.

תרגיל 10

$$(k^\lambda)^\mu = k^{\lambda \cdot \mu} \text{ ש-נוכיח}$$

יהו $|A| = k, |B| = \lambda, |C| = \mu$: צ"ל $\{f : C \rightarrow \{g : B \rightarrow A\}\} \cong \{h : B \times C \rightarrow A\}$

כאשר כל 2 סוגריים זאת אוסף הפונק' מקבוצה לקבוצה. כלומר צ"ל שהתאמה $f \rightarrow h$

כך ש- $h(b, c) = f(c)(b)$ היא חז"ע ועל.

חח"ע: $\forall b, c: h_1(b, c) = h_2(b, c) \Rightarrow f_1(c)(b) = f_2(c, b), \forall b, c \Rightarrow f_1 = f_2$
 על: תהי $h: B \times C \rightarrow A$ נגדיר $f(c)(b) = h(b)(c)$ אזי f תעבור ל- h תחת העתקה
 הנ"ל. לכן מקבלים $(k^\lambda)^\mu = k^{\lambda \cdot \mu}$. (צריך לזכור כי $|Y|^{|X|}$).
 א. נוכיח כי $k^{\lambda + \mu} = k^\lambda \cdot k^\mu$. שוב יהו $|A| = k, |B| = \lambda, |C| = \mu$
 צ"ל כי $\{f: B \cup C \rightarrow A\} \cong \{g: B \rightarrow A\} \times \{h: C \rightarrow A\}$
 ברור כי $B \subseteq B \cup C, C \subseteq B \cup C$ לכן פונקציות מתוך $\{g: B \rightarrow A\}, \{h: C \rightarrow A\}$ הן
 פונקציות מצומצמות של הפונקציות מתוך $\{f: B \cup C \rightarrow A\}$ ולכן ההתאמה
 היא חח"ע ועל.

תרגיל 11

א. יהו C, B, A שלושת הקבוצות כך ש- $|A| = \lambda, |B| = \kappa, |C| = \mu$ וללא הדבלת כלליות
 אפשר להניח כי B היא תת-קבוצה של A ($B \subseteq A$) ואז, $\{f: C \rightarrow A\} \supseteq \{g: C \rightarrow B\}$ ולכן
 $\lambda^\mu \geq \kappa^\mu \Leftarrow |A|^{|C|} \supseteq |B|^{|C|}$. כאשר $\lambda \geq \kappa$.

ב. שימו לב כאשר $C \neq \emptyset$ העתקת צימצום $\{f|_A: B \rightarrow C\} \rightarrow \{f: A \rightarrow C\}$ על לכן
 $\lambda \geq \kappa, \mu^\lambda \geq \mu^\kappa \Leftarrow |C|^{|A|} \supseteq |C|^{|B|}$

ג. ו-7. $0^\kappa = 0^{|\emptyset|} = |\{f: B \rightarrow \emptyset\}| = |\emptyset| = 0$ לכל $B \neq \emptyset$ ואילו לכל B (ובכלל זה המקרה
 $B = \emptyset$) מתקיים: $|\{f: \emptyset \rightarrow B\}| = |\{\emptyset\}| = 1$ כלומר $|\emptyset|^0 = 1$ אם כן ככל הנוגע
 לחשבון העוצמות: $0^0 = 1$.